„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 54-lea 8 pagini EXEMPLARUL { În România: 3 lei / În străinătate: 6 lei 8 pagini Nr. 204 Marți 27 Iulie 1937

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.282/932

ABONAMENTE ÎN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 în străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Apărarea micului strângător

Intre măsurile din prima etapă a programului aplicat de guvernul francez, în vederea restaurării finanțelor și economiei naționale, figurează și creiarea unui fond pentru susținerea și reglementarea târgului rentelor de stat.

După explicațiile oficiale care au precedat decretul-lege respectiv, prin creiarea acestui fond nu se urmărește de fapt suspendarea jocului liber al factorilor naturali, cari determină formarea cursurilor în bursă, ci e vorba numai de o intervenție rațională și treptată în târgul rentelor, cu scopul unic de a împiedeca jocul speculei să înrâurească în chip concertat — și interesat — cursurile, falsificându-le.

In declarațiile făcute presei, înainte de ținerea consiliului de miniștri, care i-a aprobat propunerea, d. Georges Bonnet, ministrul de finațe al Franței, a ținut să precizeze rostul si necesitatea acestei măsuri:

„Trebue să redăm încrederea purtătorilor fondurilor de Stat — a spus d-sa—*ale cărei cursuri actuale nu corespund creditului Franței. Înțeleg dealtminteri să mă ocup de fondurile de stat cu o grijă deosebită".*

O piață de operațiuni atât de vastă și de importantă ca aceea a valorilor bursiere franceze nu putea fi lăsată pradă manoperelor speculative ale traficanților, cari, grăbiți să tragă toate foloasele de pe urma unei situații nenorocite, tabără ca lăcustele pe ogorul lipsit de apărare.

Rostul creierii fondului pentru susținerea rentelor franceze apare deci ca o măsură de apărare, necesară, a deținătorilor titlurilor de stat și, în consecință, ca o măsură de apărare a creditului public.

De fapt, târgul rentelor franceze se și resimțise destul de puternic de intervenția speculei, care reușise să țină în depresiune, o săptămână întreagă, cursurile.

Pe de altă parte, casele de economii, ale căror rezerve și bună parte din disponibilități sunt obligatoriu investite în rente de stat, începuse să se resimtă de curentul unor retrageri tot mai accentuate.

Intervenția pentru susținerea rentelor devenise deci, necesară pentru apărarea deopotrivă de justificată atât a intereselor micului purtător cât și ale micului depunător, cu un cuvânt, pentru apărarea intereselor întregei masse a micilor strângători, care în Franța este deosebit de importantă.

Cifra fondului pentru apărarea rentelor va fi cunoscută odată cu apariția decretului-lege respectiv, deși unele ziare au anticipat cifra de 10 miliarde fr. Fondul va fi mânuit de actuala Cassă de amortisare și el va funcționa paralel cu fondul de egalizare a schimbului valutar, ceea ce nu trebue să surprindă, de îndată ce amândouă urmăresc același țel: consolidarea creditului Statului, el însuși reflex al încrederii pieții și al încrederii generale din partea marelui public.

Că să se vadă cât de mare preț pune guvernul actual pe susținerea rentelor și deci a creditului statului, amintim declarația, cu care și-a încheiat d. Georges Bonnet expunerea proiectelor sale, făcută reprezentanților presei, asigurând că actualul guvern exclude cu desăvârșire din preocupările sale orice gând de a păși la *convertirea rentelor.*

Au fost de ajuns aceste declarații ferme, traduse imediat în acte de guvernământ, ca turbularea bursei să înceteze și valorile de stat să-și reia cursurile.

De altfel, după valul noilor sporiri ale sarcinilor fiscale, — măsură oarecum negativă pentru interesele imediate ale cetățenilor — măsura pozitivă a apărării intereselor massei micilor purtători și micilor strângători, este din toate punctele de vedere binevenită, spre a reface moralul scăzut al publicului.

Am stăruit asupra sforțărilor guvernului francez pentru apărarea valorilor de stat, întrucât ele pot fi un bun exemplu pentru guvernanții noștri, cari, cel puțin în trecutul nu tocmai depărtat, s'au arătat neiertător de vitregi cu interesele micului și marelui strângător.

Concordatul iugoslav
și situația guvernului Stoiadinovici

—oxo—

Incheerea noului concordat, între Iugoslavia și Vatican, a provocat opoziția și rezistența îndârjită a reprezentanților Bisericii ortodoxe, la care s'au asociat și câteva partide și grupări politice.

Opoziția reprezentanților Bisericii ortodoxe sârbe a pornit dela ideia apărării ortodoxismului ce s'a crezut amenințat de eventualele tendințe de dominație, în ordinea religioasă, a Bisericii catolice.

A existat apoi teama — ce s'a dovedit însă neîntemeiată— că prin anumite dispoziții ce le cuprinde textul concordatului, se va aduce o gravă atingere intereselor și prestigiului Bisericii ortodoxe, creindu-i-se o situație inferioară față de cealaltă.

Care este realitatea? Pentru ce s'a încheiat acest concordat?

Desigur, că nu d. Milan Stoiadinovici, președintele consiliului și ministrul afacerilor străine, era să admită un concordat în opoziție cu interesele statului iugoslav, în general și cu interesele Bisericii ortodoxe, în particular.

Seful guvernului iugoslav e un bărbat politic, care ia în seamă realitățile și apoi e ortodox.

El, cel dintâi, ar fi respins un concordat care, prin dispozițiile sale, ar fi împărțit țara în tabere opuse pe tema religioasă și prin agitațiile ce ar fi provocat, putea să compromită ordinea și pacea internă.

De fapt, noul concordat s'a impus din considerații superioare de ordin politic și religios.

Până acum, Iugoslavia a avut șase concordate, după dispozițiile cărora, ea era împărțită în fostele țări, principate și provincii istorice: Serbia, Muntenegru, Croația, Slovenia, Bosnia și Herțegovina. Din punctul de vedere confesional, poporul iugoslav e împărțit în două: Croații sunt catolici și Sârbii sunt ortodoxi.

Guvernul actual a căutat să pună capăt acestei situații anormale, înlocuind cele șase concordate, cu unul ce interesează pe Croații catolici și satisface interesele lor confesionale, conform principiului libertății religioase, fără să aducă nicio atingere drepturilor și intereselor Bisericii ortodoxe sârbe.

S'a luat astfel în seamă, unificarea legislativă și în această delicată materie; după cum s'a ținut seamă și de dorința Croaților.

D. Stoiadinovici a dat depline asigurări cu privire la respectarea drepturilor și libertății Bisericii ortodoxe sârbe și a luat angajamentul solemn că va ține seama de propunerile ce le va formula Sinodul, în vederea stabilirii unui perfect acord între guvern și el. In chestia croată, d-sa a declarat:

„Ce armă grozavă s'ar pune la dispoziția separatiștilor croați ce trăiesc în străinătate, dacă li s'ar da prilejul să strige în toată lumea: Scupcina a respins concordatul, pentrucă el privește pe catolici și în deosebi pe Croați, căci majoritatea lor sunt catolici!"

Iată latura politică a chestiunii concordatului, pe care guvernul a trebuit s'o ia în serioasă considerație, spre a înlătura, pentru viitor, alte surse de neînțelegeri și frictiuni.

Cum toate agitațiile de ordin politic, cu substrat religios, sunt primejdioase prin efectele lor asupra masselor populare, și în Iugoslavia agitațiile politice și religioase în jurul concordatului, au prezentat un element îngrijorător prin împărțirea țării în două tabere opuse, pe tema ortodoxismului și a catolicismului.

Guvernul Stoiadinovici a avut deci de apărat concordatul, în condițiile cele mai grele, atât din punctul de vedere politic, cât și din punctul de vedere confesional și psihologic.

El a ținut piept furtunii dezlănțuite și a izbutit să obțină încrederea și aprobarea Scupcinei, care a votat concordatul.

Majoritatea s'a arătat fermă și bine disciplinată, — fapt care a întărit poziția guvernului Stoiadinovici.

Ca o măsură de prudență s'a amânat prezentarea spre ratificare a concordatului, Senatului, până când se va putea stabili acordul cu Sf. Sinod.

Conflictul chino-japonez

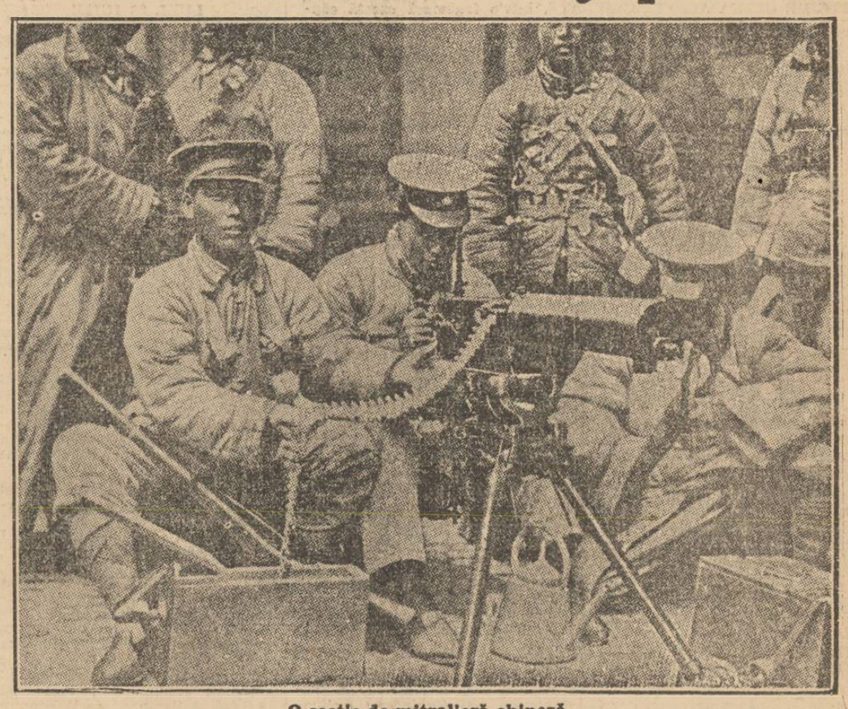

O secție de mitralleră chineză

FILME

— De ce ești așa mahmur?

— Cum aș putea să fiu altfel, când constat că spălătoria chimică mi-a călcat gulerele pe dos! Două nenorociri, una mai mare decât alta. Prima: ar rezulta din aceasta că port gulere sdrențăroase. A doua: nu pot să le întrebuințez!

— In asemenea împrejurări, trebue să fii englez, — dacă vrei să trăești mult.

— Te-am mai auzit vorbind așa. Dar n'ai dreptate. Ce? Englezul nu se supără niciodată? Și apoi, știu că nu cunoști Anglia decât de pe hartă.

— Nu e nevoe să te duci acolo, ca să-l cunoști. Iți voi descrie o singură întâmplare și vei face cunoștința lui numai decât. Călătoream odată în Austria. In fața mea, două engleze în vârstă și fără aparență de bogăție. Aceste amănunte interesează, fiindcă se presupune că iritația este în raport direct cu vârsta și în raport indirect cu mijloacele. Pe când citeau câte-o carte și nu-și vorbeau decât la intervale de o oră, se prezintă controlorul și constată că ambele călătoare erau în contravenție. De ce? Pentrucă rezulta din biletele lor că nu rămăsese cel puțin opt zile în localitatea terminus, de unde se înnapoiau spre țară. Condițiune indispensabilă pentru reducerea de 80 la sută de care beneficiase. Fie că nu fusese prevenite despre acea obligațiune, fie că omisese s'o îndeplinească, rezultatul era foarte trist și foarte costisitor: plata imediată a unei mari diferențe, sub sancțiunea de a fi date jos din tren. In acest scop, controlorul li-a confiscat biletele, dându-le întâlnire în biuroul șefului primei stații.

— Ei și?

— Mă așteptam să le văd înfuriate pe vecinele mele, — mai ales că, deschizându-și gențile, au fost de acord prin privirile reciproce că nu mai dispuneau de prea mulți bani. Fapt explicabil din moment ce se întorceau în țara lor direct și cu trenul plătit. Credeam că voi auzi un duel de proteste, văicăreli și afurisenii. Imi închipui ce s'ar fi întâmplat dacă ai fi fost în locul lor...

— Și ce-au făcut?

— N'au răspuns nimic. Și-au pus din nou ochelarii; și-au vârât iarăși nasurile în cărți; și au continuat să citească tot atât de liniștite. Când s'a oprit trenul, fiecare și-a luat valiza unică (câte ai fi avut, dacă ai fi fost în locul lor!) și s'au coborît senine, — englezește... Ai priceput acum?

DON JOSE

După un an de război civil
Care este situația Spaniei naționale

Astăzi, armata națională, de sub comanda generalului Franco, ocupă un teritor de 338.707 kmp. cu o populație de 14.615.927 locuitori, — ceea ce înseamnă, față de suprafața totală a Spaniei și a populației sale, 70 la sută din teritor și 60 la sută din populație.

Sub jurisdicția guvernului național se găsesc 34 de provincii cu capitalele lor: Sevila, Cordova, Grenada, Malaga, Cadix și Huelva, — în Andaluzia; Badajos și Cáceres, — în Extremadura; Zamora, Salamanca, Palencia, Sovia, Avila, Segovia, Valadolid, Leon, Burgos, Toledo și Logrono, — în Castilia; Pampeluna, — în Navara; Bilbao San-Sebastian și Vitoria, — în Țara Basc ilor; Oviedo, — în Asturii; Corona, Lugo și Portavedra, — în Galicia; Saragossa, Huesca și Teruel, — în Aragon; Santa Cruz și Las Palmas — din insulele Canarii și Palma di Majorca, — în archipelagul Balearelor.

Dintre marile orașe, numai Madrid, Barcelona, Valencia, Murcia și Cartagina sunt în stăpânirea comuniștilor și anarhiștilor.

In total, naționalii posedă 45 porturi și adversarii lor, 39, iar din tonajul marinei comerciale, naționalii au 68 la sută și comuniștii, 32 la sută.

Toate protectoratele și coloniile Spaniei sunt sub jurisdicția guvernului Franco. Flota de război națională supraveghează și controlează toate mările inconjurătoare, cu toate că din punctul de vedere al tonajului, flota roșie e superioară (95.000 tone vase de război roșii și 40.000 tone, vase de război naționale). Flota națională însă dispune de echipagii disciplinate și de două excelente baze navale — acelea dela Ferrol și Cadix. Marile șantiere navale dela Ferrol, Cadix și Bilbao sunt în posesiunea naționalilor.

Comuniștii dispun numai de baza navală de la Cartagena, special organizată pentru submarine.

Notăm faptul interesant că naționalii, cu toată inferioritatea tonajului vaselor lor de război, au reușit să blocheze vasele roșii și să domine mările vecine.

Luptele, ce s'au angajat în ultimele zile în regiunea Madridului, dovedesc că spiritul ofensiv este tot de partea armatei naționale, de sub comanda generalului Franco, ceea ce dovedește că tot de partea ei este forța morală și deci încrederea desăvârșită în victoria finală.

Spania națională și roșie

1. Teritorii ocupate de armata națională la 19 Iulie 1936
2. Teritorii ocupate de armata națională la 19 Iulie 1937
3. Teritorii care sunt încă în stăpânirea comuniștilor

Organizații de spionaj în Franța

—o—

La Biarritz a fost descoperit un centru de spionaj care lucra în favoarea naționaliștilor spanioli

Paris, 24 (Rador). Ziarul „Ce Soir" anunță că la Biarritz s'a descoperit o vastă organizație de spionaj în favoarea naționaliștilor spanioli.

Rețeaua de spionaj cuprindea nu numai frontiera dela Pirinei, ci și porturile franceze în special cele mediteraneene, dela Cerbere până la frontiera cu Italia.

Centrul organizației era instalat în vila „La grande fregate", din Rue des Vagues, din Biarritz.

Ancheta a dus la descoperirea la Marsilia a unui centru clandestin, depinzând de această organizație de spionaj, și care comunică în mod regulat cu autoritățile italiene din Palma de Mallorca. Legătura se face cu ajutorul unui post emițător secret, instalat pe bordul unui yacht, care pleacă în fiecare seară în largul mării și revine spre uscat după ce își termină emisiunile.

In ce privește Spania, toate informațiile culese de vreo sută de agenți, cari au un număr de ordine, actualmente identificați de poliție, sunt centralizate la vila „La grande fregate și apoi trimise guvernului din Burgos, fie prin intermediul unor curieri speciali, trimiși peste frontieră, fie prin telegrame cifrate.

In fiecare seară, cam pe la ora 20,15, un post emițător clandestin instalat fără îndoială la Biarritz, transmite naționaliștilor spanioli comunicările cele mai urgente. Indicativul emițătorului este: „SIFNE".

„Ce Soir" amintește că, la începutul lunei Aprilie, ultima organizație clandestină din vila „Nacho Enea" dela Saint Jean de Luz a fost descoperită în urma relatărilor făcute de ziarele engleze și franceze. Descoperirea de azi, închee ziarul, arată că naționaliștii spanioli nu au renunțat la activitatea lor, ci doar și-au mutat sediul central la Biarritz.

Spion în serviciul german, arestat la Paris

Paris, 24 (Rador). — Poliția a arestat pe un anume Jean Sellier, acuzat de spionaj în favoarea Germaniei.

Același Sellier mai fusese arestat și în 1934, deoarece deseile sale călătorii în Germania atrăsese atenția autorităților militare ,însă cu acel prilej a beneficiat de o ordonanță de neurmărire.

Făcându-se o percheziție la locuința lui, s'a descoperit un important material de fotografiat din avion, precum și numeroase fotografii de avioane franceze.

Printre documentele ridicate, cel mai compromițător este o serie de hărți aeriene ale frontierelor franceze, adnotate de mâna sa. Deasemeni s'a mai găsit un carnet în care erau notate numeroase adrese de ofițeri superiori din aviația militară germană, precum și o scrisoare din partea d-lui Reuter, consulul Germaniei la Bruxelles, datată din Noembrie 1935

La interogatoriu, Jean Sellier a recunoscut că a furnizat mai multe fotografii aeriene căpitanului Altmeyer din aviația militară germană.

Pentru o apropiere
între Anglia și Italia

Londra, 24. (Rador). — *Intr'un discurs ținut la Winton Castle, d. Duff Cooper, primul lord al amiralității, a declarat, între aletele, că socotește că a sosit timpul de a se uita trecutul și de a se relua cu Italia strânsele relațiuni care au existat atât de multă vreme între Marea Britanie și Italia. De când există o Italie unită, Anglia i-a fost totdeauna amică.*

D. Duff Cooper a adăugat că crede că statele europene sunt din ce în ce mai însuflețite de dorința de a pune capăt certurilor dintre ele și de a se căuta mijloacele în stare să mulțumească toate națiunile, fără a se recurge la război.

Repatrierea aurului aflat în depozit la Banca Franței

Depozitul de aur al Băncii Naționale aflat la Banca Franței, compus din: 619 lingouri în greutate de kg. 7.818 aur fin și 950.000 lstg. aur efectiv în greutate de kg. 6.956 aur fin, va fi adus, în curând, în țară spre a fi depus în tezaurele Băncii.

CURIERUL PARISULUI

Trei săptămâni dela deschidere

de POMPILIU PĂLTĂNEA

Paris, Iulie

Inainte de inaugurare se obișnuește ca pavilioanele dela Expoziție să fie „prezentate presei", ceeace ce se numește vernisaj și ceea ce echivalează „repetiției generale" care precedează la teatru „premiera" unei piese.

Inaugurarea celor mai multe pavilioane streine a coincis cu sărbători sau comemorări pe care le celebrează națiunile respective, de pildă pentru Statele Unite ale Americei de Nord cu „independence Day", ori pentru Portugalia cu prăznuirea memoriei poetului național Camoens.

La fel, pavilionul României ar fi trebuit — credem — să fie inaugurat — ceeace i-ar fi conferit solemnității o caracteristică strălucire — în ziua aniversară a Restaurației, bunăoară, fixându-se vernisajul în ajun, de oarece s'a grăbit să se procedeze la ceremonia deschiderii fără să se mai aștepte terminarea lucrărilor și'n special a amenajării, sau la o dată chiar apropiată de cea fixată, dar care ar fi coincis fie cu comemorarea a 40 de ani dela moartea lui Eminescu, „farul neamului nostru", precum l-a numit M. S. Regele (15 Iunie), fie cu prima călătorie a Suveranului pe pământul basarabean, la Cetatea-Albă (21 Iunie), fie însfârșit cu sărbătorirea a 200 de ani dela întemeierea Blajului, unde s'a făurit crezul ce a dus la reîntregirea patriei (24 Iunie), atrăgându-se aici atenția asupra semnificației zilei alese, cu atât mai mult cu cât d. Gusti, care-i și directorul fondurilor regale de cultură, e investit în fond cu o misiune de înaltă propagandă.

Fapt e că vernisajul, ca și inaugurarea, a fost fixat într'o zi oarecare (25 Iunie), la orele 11 dimineața; totuși, n'a avut loc exact atunci, o comunicare „pneumatică" adică un mesaj urgent modificând orariul initial.

Rectificarea din ultimul mo-

(Continuare în pag. 2-a)

Dreptul în serviciul politicii

Discursul in extenso rostit de d. Titulescu, la universitatea „Komensky" din Bratislava

III

Voi răspunde ca realist și ca om care cunoaște din propria sa experiență opinia multor țări: Nimeni nu vrea așa ceva, și nimeni n'ar avea curajul s'o facă.

Mai întâi, Franța și-a bazat toată politica externă pe Societatea Națiunilor. Toate tratatele sale, fie de alianță sau de prietenie, sunt încadrate în Pactul Societății Națiunilor. Dacă acesta ar fi distrus, securitatea actuală a Franței, bazată pe tratate internaționale, încadrate în mecanismul Pactului, ar fi deasemeni distrusă.

Apoi, Marea Britanie are nevoie de Societatea Națiunilor, spre a interveni în afacerile Europei. Marea Britanie este un vast imperiu, asemănător cu un corp ale cărui membre se întind în toate părțile lumii, dar al cărui cap e la o depărtare de câteva minute de sbor de frontiera europeană. Aceasta exclude, astăzi, pentru ea, orice politică de izolare. Dealtminteri, tratatele ei publice de alianță cu Franța și cu Belgia o dovedesc

Dar Marea Britanie n'ar putea întreprinde o acțiune pe continent în virtutea noțiunei de alianță. Opinia ei publică n'ar înțelege aceasta. Trebue ca acțiunea ei să fie bazată de apărarea legitimă a intereselor sale vitale și pe necesitatea de a combate pentru menținerea legii internaționale. Geneva e locul unde se proclamă aceasta din urmă. Marea Britanie are nevoie de Societatea Națiunilor, spre a face politică în Europa.

In sfârșit, chiar și State-Unite, care stau separate de Societatea Națiunilor, ar vedea cu neplăcere dispariția ei. In adevăr, nu numai că America nu înțelege cum continentul nostru n'a realizat încă, sub formă de State-Unite ale Europei, unitatea sa, dar ea n'ar înțelege niciodată să se distrugă legăturile mult mai slabe, care leagă statele de astăzi și al căror scop e de a realiza idealurile care sunt rațiunea chiar de a fi a poporului american.

Cât despre națiunile numite, cu interes limitat, permiteți-mi să spun, că dacă Societatea Națiunilor ar dispare, ele ar fi primele victime.

Se prea poate ca justiția de la Geneva să nu fie perfectă; se poate ca ajutorul pe care-l aduce să fie încă slab și ineficace; se poate ca eșecurile recente să fi micșorat puterea de atracție a marelui ideal care era Societatea Națiunilor.

Dar cel puțin, nedreptatea suferită de un stat, în timp ce Societatea Națiunilor există, e o nedreptate care poate fi proclamată în ochii lumii, spre a provoca reacțiunile care comandă reparațiile necesare. Fără Societatea Națiunilor, toate statele, numite secundare, ar intra în cutii vătuite și strigătele pe care le-ar scoate, ca victime, n'ar putea fi auzite de nimeni.

De vreme ce ajungem la concluzia, că toată lumea vrea ca Societatea Națiunilor să trăiască, să-mi fie îngăduit să mă întreb, cu aceeași sinceritate: CE TREBUE FACUT PENTRU CA SOCIETATEA NAȚIUNILOR SA-ȘI INDEPLINEASCA REALMENTE MISIUNEA SA?

Societatea Națiunilor nu e o Academie morală; ea nu e o asociație de tehnicieni; ea e o instituție politică, a cărei principală misune e aceea de a preveni războiul.

Marea greșală a acelora cari vor ca Societatea Națiunilor să trăiască, e de a nu întreprinde nimic, sau de a se mulțumi cu proceduri, neînsemnate în aparență, dar care, dacă nu sunt supraveghiate de aproape, pot provoca o slăbire și mai mare a legăturilor care unesc astăzi cu forță obligatorie, statele în ele.

Să-mi fie permis de a exprima aci metodele care ar trebui să fie urmate spre a atinge ținta propusă. Ele sunt în număr de trei:

a) Neschimbarea textului Pactului Societății Națiunilor;

b) Semnarea, alături de Pactul Societății Națiunilor, a unor acorduri de asistență mutuală regionale, în vederea aplicării articolului 16 al Pactului;

c) Declarația anterioară și la timp potrivit a politicii pe care fiecare stat-membru al Societății Națiunilor o va urma în cazul unei eventuale agresiuni.

Aceste metode sunt, în același timp cele mai bune rețete, spre a face ca lumea să iasă din haosul ideologic în care trăiește, căci aceste metode înseamnă, mai întâi, reafirmația și reorganizația cu fermitate a ordinei legale, din care a ieșit haosul: aceasta pentru a avea o ordine; și apoi, menținerea păcii, condițiune indispensabilă pentru crearea nouei ordini legale, spre care ne împinge tendința noastră instinctivă de a înlocui binele prin mai bine.

Când se vorbește de o schimbare a Pactului Societății Națiunilor, se iau în considerație în special articolul 11, articolul 16 și articolul 19.

Dacă s'ar putea amenda articolul 11, în sensul aplicării sancțiunilor din art. 16, cu titlu preventiv, aș fi primul care m'aș înscrie în favoarea amendamentului acestui articol.

Intr'adevăr, s'ar putea să se găsească unele state care să-și pregătească în mod metodic agresiunea prin reînarmarea la un nivel, care să întreacă cu mult nevoile apărării naționale, prin concentrarea de materii prime și de devize, la un nivel, care să întreacă cu mult nevoile păcii. In momentul de față, atât timp cât nu s'au dedat la o agresiune împotriva ei, nu se poate lua măsuri în contra lor.

A sancționa nu numai războiul, dar chiar pregătirea lui, ar fi să se facă imposibil orice război de agresiune. Dar cum ne-am putut închipui că s'ar putea obține unanimitatea Statelor pentru un amendament de acest gen? Sunt State — membre ale Societății Națiunilor — care n'ar permite niciodată un amestec de acest soi în afacerile lor interne.

Atunci, de ce să ne atingem de art. 11, dacă întărirea lui ne pare imposibilă?

Același lucru se întâmplă cu art. 16. Unele State ar voi, fie să-l slăbească, introducând în el gradarea sancțiunilor, fie să se excludă din acest articol obligațiile care le privesc. Niciodată un stat care va voi să vadă trăind Societatea Națiunilor, nu va consimți la o astfel de pretenție. Unanimitatea pentru a se schimba art. 16 nu s'ar putea obține. Atunci de ce să se mai vorbească de revizuire?

(Va urma)